TẠP CHÍ NGHIÊN CỨU
PHẬT HỌC
CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA TRUNG ƯƠNG GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM
ISSN: 2734-9195

Lễ chùa đầu năm: Cầu xin hay gieo hạt phước lành?

ISSN: 2734-9195 05:30 17/02/2026

Đi chùa đầu năm, nếu có một lời nguyện, có lẽ đó không nên là lời xin cho mọi thứ suôn sẻ, mà là lời nhắc nhở: trong năm mới này, tôi sẽ sống có trách nhiệm hơn với từng hành động của mình. Tôi sẽ gieo những hạt giống mà tôi mong thấy kết quả trong tương lai.

Sáng đầu năm, trước cổng một ngôi chùa lớn, dòng người lặng lẽ nối nhau. Có người tay ôm mâm lễ chỉn chu, có người mang theo một nén nhang, cũng có người đến chùa với hai bàn tay không. Trên gương mặt họ, dễ nhận ra một điểm chung: ai cũng mang theo một mong ước cho năm mới. Chỉ khác nhau ở cách gọi tên mong ước ấy.

Chúng ta thường lầm tưởng rằng đi chùa đầu năm là để “xin” cho một năm thuận buồm xuôi gió. Xin sức khỏe, xin tiền tài, xin công danh, xin mọi việc như ý.

Những lời khấn ấy không sai, bởi con người nào mà chẳng mong cuộc sống nhẹ nhàng hơn. Nhưng điều đáng suy ngẫm, ta đang đặt niềm tin của mình vào đâu, đang kỳ vọng điều gì sẽ tạo ra hạnh phúc cho mình?

Đi chùa đầu năm: Cầu xin hay gieo hạt phước lành?

Trong nhịp sống hiện đại đầy bất trắc, việc con người tìm đến không gian tâm linh như một điểm tựa tinh thần là điều dễ hiểu. Chùa chiền, vì thế, trở thành nơi gửi gắm hy vọng. Nhưng thực tế là, không ít người bước vào chốn thiền môn với tâm thế của một cuộc "đặt hàng" cho tương lai: dâng lễ, khấn nguyện, rồi chờ đợi một sự bù đắp nào đó từ thế lực vô hình.

Nhưng thực tế là: Phật giáo chưa bao giờ được xây dựng trên mối quan hệ cho – nhận như vậy.

Công bằng mà nói, mong cầu không phải là điều tiêu cực. Mong cầu chỉ trở thành vấn đề khi nó tách rời khỏi hiểu biết về nhân quả. Khi ta tin rằng kết quả tốt đẹp có thể đến mà không cần chuyển hóa hành vi, thì mong cầu ấy dần trở thành ảo tưởng.

Trong Phật giáo, mọi kết quả đều có nguyên nhân tương ứng. An ổn không đến từ lời khấn, mà từ đời sống ít gây tổn hại. Thành công không đến từ sớ cầu, mà từ năng lực, sự nỗ lực và cách ta đối xử với người khác. Bình an nội tâm không đến từ việc thắp nhiều nhang hơn, mà từ việc hiểu rõ những bất an đang vận hành trong chính mình.

Chúng ta thường lầm tưởng rằng, nếu đủ thành tâm, mọi việc sẽ "được sắp xếp". Nhưng thực tế là: đời sống không vận hành bằng sự ưu ái, mà bằng quy luật. Quy luật ấy không khắt khe, nhưng cũng không thiên vị.

Đức Phật luôn xuất hiện như một bậc thầy chỉ ra con đường, chứ không phải một đấng quyền năng can thiệp vào số phận con người. Ngài không hứa hẹn ban phước, cũng không đe dọa giáng họa. Điều Ngài làm là giúp con người thấy

rõ mối liên hệ giữa hành vi và hệ quả, giữa tâm và cảnh.

Một hình ảnh rất đẹp trong Phật giáo là: Đức Phật như người chỉ đường qua rừng. Biết lối đi không có nghĩa là ta sẽ đến đích. Muốn đến, mỗi người vẫn phải tự bước bằng chính đôi chân của mình.

Hiểu như vậy, việc đi chùa đầu năm không còn là hành vi "nhờ cậy", mà trở thành một lời nhắc nhở nhẹ nhàng, tôi đang đi về đâu và con đường tôi chọn có đưa đến an lạc hay không?

Chúng ta thường nói đến "phước" như một thứ có thể tích lũy, thậm chí "xin thêm". Nhưng trong tinh thần Phật giáo, phước không phải là phần thưởng, mà là hệ quả tự nhiên của đời sống thiện lành.

Phước được tạo ra mỗi khi ta biết chia sẻ thay vì chiếm hữu, biết giữ mình thay vì buông thả, biết lắng tâm thay vì chạy theo vọng động. Vì vậy, đi chùa đầu năm, nếu chỉ dừng ở nghi thức cầu xin, thì phước vẫn còn nằm rất xa. Nhưng nếu đó là dịp để thực hành bố thí, giữ giới và nuôi dưỡng chính niệm, thì phước đã bắt đầu được gieo xuống.

Một đồng tiền bỏ vào hòm công đức có thể mang ý nghĩa hỗ trợ Tam bảo. Nhưng một quyết định sống trung thực hơn trong công việc, tử tế hơn trong các mối quan hệ, lại là một hình thức cúng dường sâu sắc hơn rất nhiều.

Tết, suy cho cùng, không chỉ là sự chuyển giao thời gian, mà là cơ hội để con người làm mới chính mình. Làm mới không phải bằng cách cầu mong nhiều hơn, mà bằng cách hiểu rõ hơn mình đang sống như thế nào.

Đi chùa đầu năm, nếu có một lời nguyện, có lẽ đó không nên là lời xin cho mọi thứ suôn sẻ, mà là lời nhắc nhở: trong năm mới này, tôi sẽ sống có trách nhiệm hơn với từng hành động của mình. Tôi sẽ gieo những hạt giống mà tôi mong thấy kết quả trong tương lai.

Bởi phước lành không đến từ nơi ta đứng khấn, mà từ cách ta bước đi sau khi rời khỏi cổng chùa.

Tác giả: **Mai Kiều Linh**